

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
МОЈА ОКОЛИНА		
РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ДРУГИ	2	72
ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Цјеловит развој дјечијих потенцијала до личног максимума кроз стицање знања неопходних за упознавање и разумијевање повезаности предмета, бића, процеса и појава у природној и друштвеној средини. ✓ Развијање самосталности, одговорности, истрајности, радозналости, уредности и прецизности у раду. ✓ Развијање способности опажања и посматрања. ✓ Развијање интересовања и мотивације за садржаје из овог предмета. ✓ Понављање, повезивање и проширивање раније усвојених знања, вјештина и ставова ради активнијег функционисања у природној и друштвеној средини. 		
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> - Развијање радних, хигијенских и културних навика. - Стицање знања о животу и раду у школи и усвајање прихватљивих образаца понашања. - Стицање знања и усвајање вриједности о породичним везама (ужа и шира породица). - Упознавање улога и разумијевање значаја равноправних односа међу члановима породице. - Увјежвавање вјештина и способности за боље функционисање у родитељском дому. - Оспособљавање за безбједан одлазак од куће до школе. - Развијање саобраћајне културе. - Проширивање знања о карактеристикама мјеста у ком живе и раду људи. - Развијање осјећаја припадности завичају. - Развијање вјештина оријентисања у времену. - Уочавање основних појава и промјена у природи изазваних смјеном годишњих доба. - Упознавање са неживом природом, предметима, материјалима, појавама и процесима. - Стицање елементарних знања о представницима биљног и животињског свијета. - Развијање правилног односа према биљном и животињском свијету. - Развијање еколошке свијести о потреби очувања природне околине и учешће у еколошким активностима. 		

- Упознавање властитог тијела.
- Подстицање здравог начина живота кроз упознавање здравих намирница.
- Увиђање односа међу људима кроз активно учешће у раду колектива, излете и посјете.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
1.	Школа	7
2.	Породица	8
3.	Саобраћај у мом мјесту	7
4.	Наш град и околина	8
5.	Оријентација у времену	15
6.	Нежива природа, појаве и материјали	6
7.	Животињски и биљни свијет	10
8.	Екологија	4
9.	Човјек и здравље	5
10.	Пригодне теме	2

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: Школа (7 часова)

Посебан циљ:

Развијање радних, хигијенских и културних навика.

СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ЖИВОТУ И РАДУ У ШКОЛИ УСВАЈАЊЕ ПРИХВАТЉИВИХ ОБРАЗАЦА ПОНАШАЊА.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - описује вањски изглед своје школе; - разликује своју школу од осталих; - говори које је име његове школе; - именује просторије у школи; - проналази своју учионицу; - препознаје и именује предмете у учионици (зна њихову намјену) - именује другаре у одјељењу; - културно комуницира и његује позитивне облике понашања; - зна када је редар и шта је његова дужност; - именује председника разреда; - идентификује правила која су важна за функционисање одјељењског колектива; - учи како да позајми или подјели нешто са другим учеником; - примјењује хигијенске навике у 	<ul style="list-style-type: none"> • Моја школа • Школске просторије • Моја учионица • Моје одјељење и правила • Живот и рад у школи • Радници у школи

<p>школи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - учествује у одржавању хигијене школских просторија; - доноси одговарајући школски прибор потребан за наставу; - зна шта означава школско звоно; - се оријентише на распореду часова прилагођеном ученику (симболи, сличице); - чува личне ствари; - набраја неке од запослених у школи; - идентификује ауторитете у школи. 	
Наставна тема 2: Породица (8 часова)	
<p>Посебни циљ: Стицање знања и усвајање вриједности о породичним везама (ужа и шира породица). Упознавање улога и разумијевање значаја равноправних односа међу члановима породице. Увјежвавање вјештина и способности за боље функционисање у родитељском дому.</p>	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набраја чланове уже породице; - набраја чланове шире породице; - објашњава породичне везе уже и шире подорице; - разликује родбинске везе: отац/мајка-син/кћерка, деда/бака-унук/унука; - идентификује ауторитет у породици; - прави породично стабло (црта или лијепи фотографије чланова породице); - објашњава да ли живи у кући или стану; - наводи сличности и разлике живота у кући и у згради; - схвата важност чувања породичне имовине; - поштује правила лијепог понашања у свом дому; - именује просторије у свом дому; - именује предмете у кући, познаје њихову намјену и начин руковања; - именује средства за одржавање хигијене животног простора; - одржава чистоћу животног простора, 	<ul style="list-style-type: none"> • Моја породица (ужа/шира) • Родбинске везе • Породично стабло • Мој дом • Просторије у мом дому • Одржавам свој дом чистим • Свако у породици има своје обавезе • Електрични уређаји • У гостима

<p>обуће и одјеће;</p> <ul style="list-style-type: none"> - набраја своје обавезе у кући; - објашњава шта ко ради у породици; - објашњава основна правила понашања кад имамо госте и када одемо у госте; - набраја неке од електричних уређаја из свог дома и дјелимично објашњава њихову намјену; - наводи неке од опасности због неправилног руковања уређајима (струјни удар, пожар, поплава). 	
--	--

Наставна тема 3: Саобраћај у мом мјесту (7 часова)

Посебни циљ:
Оспособљавање за безбједан одлазак од куће до школе.
Развијање саобраћајне културе.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује појмове: улица, пјешачки прелаз, тротоар, пјешак, саобраћајна средства, саобраћајни знак, семафор; - препознаје и именује основна саобраћајна средства (према средини у којој се налази); - набраја више начина и средстава транспорта путника (ауто, аутобус, авион, брод); - увиђа основна саобраћајна правила неопходна за прелазак пута од куће до школе; - препознаје, именује и црта основне саобраћајне знакове; - препознаје опасности на путу; - разликује на видео и сликовном приказу безбједно и опасно понашање у саобраћају. 	<ul style="list-style-type: none"> • Термини који се користе у саобраћају • Саобраћајна средства • Правила понашања-одговоран учесник у саобраћају • Саобраћајни знакови

Наставна тема 4 : Наш град и околина (8 часова)

Посебни циљ:
Проширивање знања о карактеристикама мјеста у ком живе и раду људи.
Развијање осјећаја припадности завичају.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује мјесто гдје живи (град/село); - објашњава да ли живи на селу или 	<ul style="list-style-type: none"> • Мјесто у коме живим • Моја адреса становања

<p>граду;</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује насеље у коме живи, говори адресу становања; - наводи имена мјеста гдје живи његова родбина; - именује, нацрта и боји карактеристичне географске појмове за своје мјесто (ријека, планина, језеро, пећина....); - упознаје најважније установе у мјесту (општина, полиција, болница, музеј, позориште, кино); - увиђа разлику између старих грађевина и новоизграђених; - именује најчешћа занимања људи из окружења и објашњава нека од занимања; - именује мјеста куповине намирница; - адекватно се понаша у продавници; - увиђа разлику између мале продавнице и тржног центра; - именује неке од већих трговина/тржних центара у његовом окружењу; - разликује појмове: купац и продавац; - набраја шта најчешће купује у продавници; - зна да је потребан новац да би нешто купили. 	<ul style="list-style-type: none"> • У мојој околини се налазе... • Моје мјесто мијења изглед • Значајне установе у мом мјесту • Занимања људи из моје околине • Продавнице
---	--

Наставна тема 5 : Оријентација у времену (15 часова)

Посебни циљ:

Развијање вјештина оријентисања у времену.

Уочавање основних појава и промјена у природи изазваних смјеном годишњих доба.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набраја и разликује дијелове дана: јутро, подне, вече и поздравља у складу са добом дана; - прича шта је јуче радио после школе; - говори да је седмица састављена од седам дана и набраја дане у седмици; - познаје да викенд траје два дана и да тада не иде у школу; 	<ul style="list-style-type: none"> • Дијелови дана • Шта сам јуче радио • Седмица • Радни дани и викенд • Мјесеци у години • Годишња доба и њихова обиљежја • Промјене у природи и рад људи • Временске промјене

<ul style="list-style-type: none"> - познаје да се у школу иде радним данима и да је њих пет; - набраја неке мјесеце у години; - говори када му је рођендан; - набраја годишња доба; - наводи основне карактеристике годишњих доба; - се адекватно облачи у складу са годишњим добом; - описује какво је вријеме; - препознаје и именује промјене природи, на животињама и биљкама; - увиђа рад и понашање људи у различитим периодима године; - препознаје, именује и користи симболе за временске промјене. 	
Наставна тема 6: Нежива природа, појаве и материјали (6 часова)	
Посебни циљ: Упознавање са неживом природом, предметима, материјалима, појавама и процесима.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознаје значај ваздуха; - идентификује присуство вјетра и илуструје га; - увиђа присуство сунчеве свјетлости; - објашњава која је разлика кад сија сунце и када је облачно; - увиђа промјене у температури зависно од количине сунчеве енергије; - црта сјенку другара у школском дворишту; - познаје главне разлике између живих бића и предмета; - набраја шта је потребно бићима да би живјела; - ради експерименте да би увидио електрицитет (папирићи и комад пластике, балон и вунена тканина) - увиђа присуство муње у природи; - објашњава какво је вријеме вани када се јављају муње. 	<ul style="list-style-type: none"> • Значај ваздуха и кретање • Сунчева свјетлост и температура • Основне разлике између живих бића о предмета • Наелектрисање • Електрицитет

Наставна тема 7: Животињски и биљни свијет (10 часова)

Посебни циљеви:

Стицање елементарних знања о представницима биљног и животињског свијета.
Развијање правилног односа према биљном и животињском свијету.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује и разликује биљке из окружења (дрвеће, цвијеће, трава, воће, поврће); - набраја мјеста гдје расту биљке (њива, ливада, шума, башта, цвијетњак); - набраја користи од биљака; - учи да његује посађену биљку; - препознаје и набраја собне и украсне биљке; - наводи разлике између биљака; - препознаје и именује домаће животиње; - описује гдје живе и чиме се хране; - наводи неке користи од домаћих животиња; - препознаје и именује неке од дивљих животиња; - описује гдје живе и чиме се хране дивље животиње; - наводи пар разлика у начину живота домаћих и дивљих животиња; - увиђа разлику одговорног и неодговорног понашања људи према биљкама и животињама.	<ul style="list-style-type: none"> • Биљни свијет (најчешће биљке из окружења и њихове користи) • Собне и украсне биљке • Домаће животиње • Дивље животиње

Наставна тема 8: Екологија (4 часа)

Посебни циљеви:

Развијање еколошке свијести о потреби очувања природне околине и учешће у еколошким активностима.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - увиђа разлику између људске бриге и небриге за околину; - наводи најчешће загађиваче воде, ваздуха и земљишта; - описује у окружењу примјере загађивања; - даје свој допринос у активностима	<ul style="list-style-type: none"> • Загађивање околине • Уређење школског дворишта

уређења школског дворишта.	
Наставна тема 9: Човјек и здравље (5 часова)	
Посебни циљеви: Упознавање властитог тијела. Подстицање здравог начина живота кроз упознавање здравих намирница.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује, показује на себи и на другом дијелове тијела у складу са узрастом; - именује и показује које органе користимо да би се кретали; - увиђа да смо у усправном положају када се крећемо; - увиђа да постоје парни органи: руке, ноге, очи, уши. - објашњава који органи нам служе да бисмо видјели а којим органима чујемо; - описује како проводи вријеме у природи; - наводи шта воли да једе и говори да ли је то здрава храна или није; - разликује здраву од нездраве хране; - набраја неопходне услове за живот човјека (ваздух, вода, храна, сан, физичка активност). 	<ul style="list-style-type: none"> • Дијелови тијела • Парни пргани • Органи за кретање • Како се човјек креће • Чулни органи • Правилна исхрана • Бринем о свом здрављу
Наставна тема 10: Пригодне теме (2 часа)	
Посебни циљеви: Увиђање односа међу људима кроз активно учешће у раду колектива, излете и посјете.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - учествује са осталим ученицима на школским приредбама; - активно учествује на активностима планираним на излету/посјети; - описује своја искуства са остварених активности; - илуструје посјете установама, износи своја запажања и утиске. 	<ul style="list-style-type: none"> • Посјете и излети • Учествовање на приредбама
КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА	
Наставни програм за предмет Моја околина у другом разреду у корелацији је са одређеним темама (исходима и садржајима) наставних предмета: Српски језик, Ликовна	

култура, Музичка култура, Математика, Физичко и здравствено васпитање, Васпитни рад у одјељењској заједници.

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Предмет који се раније звао Природа и друштво, према наставном плану и програму за ученике са лаким оштећењем интелектуалног функционисања, мијења назив у предмет Моја околина са истим бројем часова на седмичном и годишњем нивоу 2/72.

Овај наставни програм усклађен је са редовни наставним програмом Моје околине за други разред. Иако се садржаји (теме и појмови) међусобно прате, присутна је значајна разлика у циљевима и исходима учења. Циљеви и исходи учења су дефинисани у складу са карактеристикама и специфичностима ученика са лаким оштећењем интелектуалног функционисања. Фонд часова за одређене теме дат је оквирно и могуће га је мијењати у складу са потребама ученика. Потребно је одвојити довољан број часова за понављање и увјежбавање.

Поред разлике у исходима учења (дефинисаним за ученике са лаким оштећењем интелектуалног функционисања и за ученике типичног развоја), постоје разлике у методама и техникама поучавања као и у наставним средствима. Потребно је што више у раду користити методе демонстације и илустрације а кад је год могуће практиковати амбијентално учење. Користити различите дидактичке материјале, апликације и мултимедијална наставна средства. Наставно градиво повезати са очигледним примјерима из свакодневног живота. У раду користити дјечију игру и игролике активности. У сврху оцјењивања користити различите технике: усмена провјера знања, портфолио, практичан рад, демонстрација наученог. Ученике (и њихове родитеље) потребно је упознати са техникама и критеријумима оцјењивања.